

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1966-1967.

23 FEBRUARI 1967.

WETSONTWERP

houdende wijziging van de wet van 31 augustus 1963 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE MIDDENSTAND (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER WIJNEN.

DAMES EN HEREN,

De Minister van Middenstand licht, bij wijze van inleiding, zijn ontwerp toe.

De werkgroep belast met de studie van het sociaal statuut der zelfstandigen is, sedert een paar maanden, opnieuw bijeen gekomen met een dubbele opdracht : de eerste die zo spoedig mogelijk moet worden vervuld, heeft betrekking op de vereenvoudiging en de rationalisatie van het sociaal statuut met onder meer als doel het drukken van de administratiekosten; de tweede opdracht betreft de inhoud zelf van het sociaal statuut.

Het onderhavige ontwerp heeft betrekking op de sector der pensioenen en meer bepaald op het onderzoek naar de bestaansmiddelen.

Het ontwerp moet het mogelijk maken om naast de klassieke middelen ter verbetering van het pensioenstelsel voor

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Saint-Remy.

A. — Leden : de heren Charpentier, Goeman, Gribomont, Hermans, Peeters, Saint-Remy, Tanghe, Van Hamme, Wijnen. — Boel, Boeykens, Boutet, Collart (M.), Cudell, Demets, Mathys. — Boey, Claes, Evrard, Gillet, Jeunehomme, Mevr. Mabilie-Leblanc. — de heer Mattheyssens.

B. — Plaatsvervangers : Mevr. Craeybeckx-Orij, de heren Devillers, Foncke, Lavens, Remacle. — Breyne, Gruselin, Lamers, Van Hoorick. — D'haeseleer, Lerouge, Sprockeels. — Leys.

Zie :

320 (1966-1967) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1966-1967.

23 FÉVRIER 1967.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 31 août 1963 relative à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES CLASSES MOYENNES (1).
PAR M. WIJNEN.

MESDAMES, MESSIEURS.

En guise d'introduction, le Ministre des Classes moyennes commente son projet.

Depuis quelques mois, le Groupe de travail chargé de l'étude du statut social des travailleurs indépendants se réunit à nouveau; il est chargé d'une double mission : la première, qui doit être remplie aussi rapidement que possible, concerne la simplification et la rationalisation du statut social, et a notamment pour objectif de comprimer les frais d'administration; la deuxième concerne le contenu même du statut social.

Le présent projet a trait au secteur des pensions et plus spécialement à l'enquête sur les ressources.

Le projet doit permettre d'envisager, outre les moyens classiques permettant d'améliorer le régime de pension des

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Saint-Remy.

A. — Membres : MM. Charpentier, Goeman, Gribomont, Hermans, Peeters, Saint-Remy, Tanghe, Van Hamme, Wijnen. — Boel, Boeykens, Boutet, Collart (M.), Cudell, Demets, Mathys. — Boey, Claes, Evrard, Gillet, Jeunehomme, Mme Mabilie-Leblanc. — M. Mattheyssens.

B. — Suppléants : Mme Craeybeckx-Orij, MM. Devillers, Foncke, Lavens, Remacle. — Breyne, Gruselin, Lamers, Van Hoorick. — D'haeseleer, Lerouge, Sprockeels. — Leys.

Voir :

320 (1966-1967) :

— N° 1 : Projet de loi.

zelfstandigen — verhoging van het pensioen, verhoging van het vrijgestelde bedrag der bestaansmiddelen — het onderzoek naar de bestaansmiddelen zelf te versoepelen.

Het ontwerp heeft niet zo zeer het treffen van algemene maatregelen op het oog. Het strekt er veeleer toe het onderzoek naar de bestaansmiddelen te versoepelen op enkele netelige punten die aan al wie zich met sociaal dienstbetoon inlaat bekend zijn: de weerslag van onteigeningen, het aanrekenen van de lijfrenten enz.

Nadien kunnen meer algemene problemen worden onderzocht zoals de verbetering van het lot der weduwen, het probleem der afstanden in het algemeen, enz.

Al die problemen zijn zeer technisch. Bovendien hebben ze een financiële weerslag.

Daarom wil de Regering niet overijld te werk gaan. Zij wenst vooraf de financiële weerslag van iedere stap op de weg naar de versoepeling van het onderzoek nauwkeurig berekenen.

Ten einde haar in staat te stellen enerzijds planmatig en systematisch te werk te gaan, en anderzijds, de zelfstandigen onmiddellijk te laten genieten van een gunstige financiële evolutie van het stelsel, vraagt de Regering dat aan de Uitvoerende Macht de mogelijkheid zou worden verleend om de progressieve verzachting van het onderzoek naar de bestaansmiddelen, met omzichtigheid maar daadwerkelijk, te verwezenlijken.

Al wie vertrouwd is met het pensioenprobleem weet dat een onmiddellijke en volledige afschaffing van het onderzoek naar de bestaansmiddelen financieel niet verwezenlijkt kan worden.

Het ontwerp moet het echter mogelijk maken belangrijke en sociaal-verantwoorde stappen in die richting te zetten.

Een lid beaamt dat deze formule voordelen biedt: nochtans om elke herziening zo objectief mogelijk te laten gebeuren is het wenselijk dat de Minister de Commissie voor de Middenstand van Kamer en Senaat zou raadplegen.

Een ander lid doet opmerken dat degene die hun bestaansmiddelen op een eerlijke wijze aangeven het slachtoffer zijn van het regime van onderzoek. De door het ontwerp nagestreefde objectieven zijn prijzenswaardig doch over de prioriteiten kan men van mening verschillen. De procedure die erin bestaat bij wijze van koninklijk besluit de desbetreffende herziening te regelen, werkt een vluggere afhandeling van de zaken in de hand dan de wetgevende procedure. Daarbij komt nog dat elke wijziging ook haar weerslag zal hebben op het regime der vrij verzekerden.

Een lid verwijst voorts naar de « para-fiscaliteit » in hoofde van sommige gepensioneerde loontrekkenden die als zelfstandigen met — 12 500 frank inkomen 35 % hiervan als bijdragen betalen.

De Minister antwoordt dat het ontwerp in de eerste plaats tot doel heeft bepaalde anomalieën uit de weg te ruimen. Aan een volledige afschaffing van het onderzoek naar de bestaansmiddelen kan vooralsnog niet gedacht worden. Trouwens, zolang het basisbedrag van het pensioen van de personen, die geen bestaansmiddelen hebben, relatief laag blijft, zou de opportuniteit van een dergelijke maatregel kunnen worden betwist.

Voorts belooft de Minister de Parlementaire Commissie op de hoogte te zullen houden van zijn plannen in verband met de toepassing van onderhavig ontwerp.

De Commissie vraagt of de nieuwe uit te vaardigen regelen inzake onderzoek naar de bestaansmiddelen, ook zullen toegepast worden op de personen aan wie, op grond van de huidige reglementering, geen of slechts een verminderd pensioen werd toegekend.

travailleurs indépendants — relèvement de la pension, relèvement du montant immunisé des ressources — un assouplissement de l'enquête sur les ressources elle-même.

Le but du projet n'est pas tellement d'arrêter des mesures d'ordre général. Il consiste plutôt à assouplir l'enquête sur les ressources quant à quelques points épineux que connaissent tous ceux qui s'occupent d'aide sociale: incidence d'expropriations, prise en considération de rentes viagères, etc.

Il sera ensuite possible d'examiner des questions d'ordre plus général, notamment l'amélioration du sort des veuves, le problème des cessions en général, etc.

Tous ces problèmes ont un caractère technique très prononcé; en outre, ils ont une incidence financière.

C'est la raison pour laquelle le Gouvernement ne veut pas agir avec précipitation. Il désire calculer exactement l'incidence financière de chaque pas envisagé dans la voie de l'assouplissement de l'enquête.

Afin de lui permettre, d'une part, de procéder suivant un plan et systématiquement, et, d'autre part, de faire bénéficier immédiatement les travailleurs indépendants d'une évolution financière favorable du régime de pension, le Gouvernement demande que soit procuré à l'Exécutif la possibilité d'adoucir progressivement, c'est-à-dire avec prudence mais effectivement, les conditions de l'enquête sur les ressources.

Ceux qui sont familiarisés avec le problème des pensions savent que la suppression immédiate et totale de l'enquête sur les ressources est financièrement irréalisable.

Le projet doit toutefois permettre de faire des pas importants et socialement justifiés dans cette direction.

Un membre, tout en admettant que cette formule présente des avantages, estime néanmoins souhaitable que le Ministre consulte les Commissions des Classes moyennes de la Chambre et du Sénat afin que les revisions se fassent aussi objectivement que possible.

Un autre membre fait observer que ceux qui déclarent honnêtement leurs ressources sont les victimes du régime de l'enquête. Les objectifs poursuivis par le projet sont louables, mais les avis peuvent différer quant aux priorités. La procédure consistant à régler par voie d'arrêté royal la revision en question favorise un examen plus rapide des affaires que la procédure législative. De plus, toute modification aura aussi une incidence sur le régime des assurés libres.

Un membre soulève ensuite la question de la « para-fiscalité » dans le chef de certains salariés pensionnés qui, en qualité de travailleurs indépendants, avec un revenu inférieur à 12 500 francs, paient 35 % à titre de cotisations.

Le Ministre répond que le projet vise en premier lieu à supprimer certaines anomalies. Provisoirement, il ne peut être question de supprimer complètement l'enquête sur les ressources. L'opportunité d'une telle mesure pourrait d'ailleurs être contestée aussi longtemps que le montant de base de la pension des personnes sans moyens d'existence reste relativement peu élevé.

Pour le surplus, le Ministre promet de tenir la Commission au courant des mesures qu'il envisagerait de prendre dans le cadre de l'application du présent projet.

La Commission demande si les nouvelles dispositions à édicter en matière d'enquête sur les ressources seront également applicables aux personnes qui, en vertu de la réglementation actuelle, ne bénéficient pas d'une pension ou ne bénéficient que d'une pension réduite.

De Minister antwoordt hierop bevestigend : al wie uit de nieuwe bepalingen enig voordeel zal halen, kan, op aanvraag, een pensioen of aangepast pensioen, naar gelang van het geval, bekomen. Dit pensioen zal vanzelfsprekend niet met terugwerkende kracht worden toegekend.

Hierbij aansluitend uit de Commissie de wens dat de Rijksdienst voor de pensioenen der zelfstandigen in dergelijke gevallen zou verzaken aan de aan gang zijnde recuperaties, wanneer deze hun oorsprong vinden in de toepassing van een regel inzake het onderzoek naar de bestaansmiddelen, die door de nieuwe bepalingen gewijzigd of afgeschaft werd.

Het enig artikel werd eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
F. WIJNEN.

De Voorzitter a.i.,
M. DEMETS.

Le Ministre répond affirmativement : tous ceux qui retireront quelque avantage des nouvelles dispositions pourront obtenir, sur leur demande, une pension ou une pension ajustée, selon le cas. Il va de soi que cette pension ne sera pas octroyée avec effet rétroactif.

Dans le même ordre d'idées, la Commission exprime le vœu que l'Office national des pensions pour travailleurs indépendants renonce, en pareils cas, aux récupérations en cours lorsque celles-ci trouvent leur origine dans l'application d'une règle relative à l'enquête sur les ressources modifiée ou supprimée par les nouvelles dispositions.

L'article unique a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
F. WIJNEN.

Le Président a.i.,
M. DEMETS.